

2011. ÁPRILIS • LV. ÉVFOLYAM • 620. SZÁM

NAPSUGÁR

GYERMEKIRODALMI LAP

4.

POSZTER

ITT A HÚSVÉT • HOL A NYUSZI? • KERTÉSZKEDJÜNK • MEGKERÜLT A NARANCSHAL

WEÖRES SÁNDOR

Tavaszi virradat

1

Kakas kukorít, hajnal kivirít,
a réti rigó dala röppen,
arany-bivalyok gerince ragyog
márvány-eres égi ködökben.
Ma ládd: a hímes föld, láng-habos ég
csak láz-tüнемény, csak híg buborék,
széthull, tenyeredbe csöppen.

2

A lábadon itt topánka szorít:
ez a föld! a gyökér-ölü erdő!
A homlokodon kék pántlika fon:
ez a menny! a fejedre tekergő!
És közbül a szív, a kalitka-madár,
kit féltésed vasrácsa bezár:
ha elszáll, vissza sosem jó.

3

Juhász Henriette Johanna,
Szatmárnémeti

Mély gyászba borult az egész természet,
Midőn Krisztus Úrunk keresztfán szenvedett.
Sírt akkor az ég s föld, sírtak az angyalok,
Sírtak mindenféle teremtett állatok.
De harmadnap múlva megnyílt az ég szája,
Kilépett belőle az egek Királya.
Ezzel mutatván meg, hogy lesz feltámadás,
Hogy lesz a szívünknek örök jutalmazás.

Népköltés

6

2

György Krisztina, Lövete

Demeter Henrietta, Nagyalambfalva

Beke Boróka, Zabola

Kanyarodik már a nap,
Keljenek föl az urak,
Krisztus fölkelt sírjából,
A halál hatalmából.
Megmosta lelkünket,
Meváltott bennünket.

Népköltés

2011 Húsvétján szeretettel kívánunk bizakodást, tavaszi kedvet, hitet az igazság és jószág feltámadásában.

Én dalt jövő Húsvétjára zsongok,
És néki szánok lombot és zenét.
E zene túlzeng majd minden harangot,
S betölt e Húsvét majd minden reményt.
Addig zöld ágban és piros virágban
Hirdesd világ, hogy új feltámadás van!"
Juhász Gyula: Húsvétra

Ábrahám Zsófia, Magyarkapus

Bartha Evelyn,
Marosvásárhely

Kis utcánkban nagy a zaj, legénycsapat hangja.
Minden fiú kezében locsolóvíz loccsan.
Házikóban két kis leány tojásokat rakosgat,
Piros színű, jézusvérű tojások ragyognak.
Megérkeztek a legények egy nagy veder vízzel,
Leöntötték a lányokat friss kúti vízzel.
Mindenik fiú kezében egy-egy tojást láttam,
Úgy mentek el, ahogy én is elbúcsúzó mostan.
Beküldte **Demeter Adél Hajnalka**,
Homoródszentmárton

A lapszélet díszítő tojásokat a **szászrégeni A. Maior Gimnázium** IV. B (1, 8), a **tavalyi IV. B** (3, 5, 7, 10); a **nagybányai P. Dulfu Iskola** IV. C osztálya (4, 6, 9); az **udvarfalvi** kisiskolások (2); **Balázs Kriszta**, marosvásárhelyi olvasónk (11) és a **nagyajtai** másodikosok (12) készítették.

Bokor Nóra, Sarmaság

7

8

9

10

11

12

MÁTÉ ANGI

Volt egyszer egy tengerész (8.)

– Gondolkozz, kapitány, gondolkozz – motyogta magának.

És az jutott eszébe, talán éppen Narancshal rokonait kellene megkérdeznie, tudnak-e olyan helyről, ahová Narancshal vágyott?

Beszélt-e nekik arról, hogy fodrászhoz készül, vagy cukrászdába menne – bár ezekre a helyekre soha külön, mindig csak együtt jártak – megtudhatná tőlük, hol is keresse.

Ezért hát az Állatkert felé vette útját, hosszú és görbe utcák során.

– Ál-lat-kert, jó helyen járok – olvasta, miután orrát egészen közel dugta a nagy vaskapuzhoz.

Gyorsan ment hát, míg annak a nagy üvegdoboznak a közelébe nem ért, amelyben Narancshal rokonai szokták kitátogni magukból a szomorút.

Nem tudott egészen közel jutni, mert elállta útját a locsolókocsi, a régi barát.

Kerülte jobbról, kerülte balról a kapitány, semmire sem jutott.

Ám azt is láthatta, hogy a locsolókocsi tetejéről a vízszippantó cső belógott a hatalmas akváriumba, és szívta, szörtyögtette fel onnan nagy hasába a vizet, a vízzel együtt Narancshal rokonait, akik visongva, sipítozva tűntek el a csőben.

Ámult a kapitány, ilyet még nem látott, majd fönnebb pillantott, s a locsolókocsi tetején ott látta az ő Narancshalát, akit olyan régóta keres, látta ott, amint az a befőttesüvegéből kihajolva irányít:

– Most jobbra kanyarítsd a csövet, kedves locsolókocsi, arra, arra, látod, ott ül egy kicsi kofferen a nagymamám, óvatosan szippantsd be, vigyázz, a szemüvege le ne essen, így, jó, most egy kicsit balra kanyarítsd a csövet, arra, arra, látod azokat, akik Fekete Pétereznek, ők az unokatestvéreim, és mindenkit szippantsál, vigyük innen őket, szabadítsuk ki az üvegládából!

Ezt látta a kapitány, először ámult, majd ámulás után ugrálni kezdett, egyre magasabbra, hogy Narancshal észrevegye:

– Drága, drága Narancshalam, itt vagyok, nézz le, én vagyok az, hát annyit de annyit kerestelek!

Narancshal is úgy tett: először ámult, majd ámulás után ő is ugrálni kezdett:

– Kapitány, de jó, hogy idetaláltál! Te akkor elszaladtál a szélkakasok forgása elől, otfelejtve engem a hídon. Arra járt a Locsolókocsi, és arra gondoltam, épp egy ilyen kiszippantóra van nekem szükségem, hogy kimenthessem az állatkertbe zárt rokonaimat, elővettem a térképet, amit a befőttesüveg falára rajzoltam, mikor először jártunk itt, így aztán Locsolókocsival visszataláltunk ide. Immár kimentettük a rokonaimat, gyorsan mássz ide, kapitány, fussunk, mert közelednek az állatkert őrei, hálókkal, vödörrel, kampókkal, hogy visszavegyék a kimentetteket!

A kapitány felcihelődött nagy nehezen a locsolókocsi tetejére, a kocsi fordult hármat maga körül: lobogott a kapitány bajusza, lobogott Narancshal kacagása, lobogott a kocsi után a szippantócső.

Kilökte magát a kocsi az állatok kertjéből, ki a szabadba, vitte hasában az eddig üvegdobozba zárt tengeri halakat és tengeri mindenféléket, vitte Narancshal nagymamáját, unokatestvéreit, összes rokonát és népét.

Régen, amikor az emberek még némák voltak, a halak gyűlést tartottak, sajnálkoztak egy csomót az emberek miatt, aztán nekik adták a beszédet. Ezt anya mondta. Én meg azt mondom, ha kicsit nagyobb leszek, összegyűjtöm a szavakat egy műanyag zsákba, és beleöntöm őket a tengerbe.

Hadd beszéljenek ezután a halak is.

Kiss Ottó

LÁSZLÓ NOÉMI

Szeszély

Sosem lehet vége ennek:
szeles napok jönnek-mennek.

Szeles napok, esős napok,
azt kortyolok, azt harapok.

Nap hiszi, nap nem hiszi:
eső hozta, szél viszi.

Reggel, este, reggel, este,
nem kérte, és nem kereste

ezt a telés-múlást senki.
Harang kongja, inga lengi,

hozza eső, viszi szél:
forgunk, mint a bodzabél.

TOMOS TÜNDE rajzai

Volt egyszer egy kertész.

Akkora volt ez a kertész, mint egy öntözőkanna vagy egy fél zsák liszt, lábujjhegyre állva sem érte el a bokrok tetejét, ha azokat nyírni kellett.

Márpedig a bokrok ágai olyanok voltak, hogy nyúlánknak gondolták magukat, nőttek, zöldelltek, naponta igazítani kellett a búbjukon.

Kitalálta hát a kertész, hogy két bádög-vödröt köt a lábára – így már elérte a bokrok ágait – nyissz-nyassz, hulltak a nyúlánkságot képzelők.

Haladt a kertész az ösvényen:

– Döng, dödöng – így.

Később azt is kitalálta, hogy ha jó nagyot pumpál a hátán levő permetezőtartály karján, akkor felemelkedik a levegőbe, s ott lebeg egyet, még szebben haladva így, még szebben nyesegetve.

Két dödöng és egy lebeg, így haladt a kitalálós kertész az ösvényen, s amikor nem ezt tette, olyankor gereblyézett, füttyörészett,

és mondogatta a fákon billegő pintyeknek, hogy: pípipi-pí, mint minden kertész.

Történt egyszer, idő múltával, hogy a kertnek születésnapja lett.

MÁTÉ ANGI

Volt egyszer egy kertész

Már reggeltől legszebb várakozásába terült a kert, mint aki köszöntőket fogad, nézett jobbra, nézett balra, igazgatta bokrait, fáit, virágait, hogy tán csak eljön hozzá

valaki, s az a valaki megállna előtte, majd mondaná:

– De jó, hogy születted, te kert! – és megölelné őt.

Míg ebben a legszebb várakozásában a kert ilyeneket gondolt, addig a kertész csak dödögött és lebengett az ösvényen – csatogtak a lábán a bádög-vödrök, és fel-fel-emelkedett a levegőbe, pumpálásakor, s bizony elfelejtette, hogy a kertnek, az ő kertjének születésnapja van.

A kert fészkelődött, köhintett is párat, aztán előállt:

SZILÁGYI TOSA KATALIN rajzai

– Ma születésnapom van. Mondjad nekem, kedves kertész, hogy: de jó, hogy születél, te kert!

A kertész aláereszkedett az utolsó lebengből, megigazgatta a lábán álló bádogvödröket, szembenézett az ünnepelettel, mosolygott, aztán elismételte:

– De jó, hogy születél, te kert! – és átölelte, végül egy ásónyélre rávéste: FONTOS. A KERTNEK SZÜLETÉSNAPOJA VAN. (Emlékeztetőül, ha majd nem jutna eszébe, máskor.)

Aztán tovább dödögött és lebengett estig a kert kanyargós ösvényein.

A kert örült egyet, majd lefeküdt.

Fölnézett az égre, elfújta a csillagokat.

BALÁZS IMRE JÓZSEF

Átváltozások

A piros nem válthat pirosra,
S a zöld szín nem vált soha zöldre.
Most épp semmi nem történik,
De most épp nem is vágyom többre.

Szeretem, ha zöld színű a fű,
S azt is, hogyha jóízű az alma.
Ha más lesz, jobb ízűre váltson,
S más legyen, aki beléharapna.

Kertész leszek, fát nevelek,
kelő nappal én is kelek,
nem törődök semmi mással,
csak a beojtott virággal.

Minden beojtott virágom
kedvesem lesz virágáron,
ha csalán lesz, azt se bánom,
igaz lesz majd a virágom.

Tejet iszok és pipázok,
jóhíremre jól vigyázok,
nem ér engem veszedelem,
magamat is elültetem.

Kell ez nagyon, igen nagyon,
napkeleten, napnyugaton –
ha már elpusztul a világ,
legyen a sírjára virág.

József Attila

Saláta-bokorka
terem a kis udvarba'.

Méz-körte, vaj-alma
terem a hegyoldalba'.

Gyere, tartsad kicsi sapkád,
adok érett, piros almát.
Gyere, tartsad kicsi kendőd,
adok édes, puha szőlőt.

Kellene kis kert, bő-termő,
léc-kapuján kis réz-csengő.
Kellene még
két fakerék,
s egy taligát rá föltennék.

Weöres Sándor

Mesterségem címere

Kertész

Hajdan az egész Földkerekség kert volt. Szépség és összhang töltötte be. Maga a Teremtő tervezte, ültette, ápolta-nyesette, hogy csodás otthona legyen az embernek. Minden vallás emlékezik rá, a Biblia Édennek, Paradicsomnak nevezi. Égtájanként más a történet, de ugyanúgy végződik: az ember elveszíti ezt az ajándékot. Ám azóta is visszavágyik, és minden igyekezetével: gyepvel, virággal, fával, csobogó vízzel próbálja maga köré varázsolni az elveszített Édent. Lelkünk mélyén mindannyian kertészek vagyunk.

• *Én kis kertem kerteltem...* Mihelyt az összhangból küzdelem lett, ősünk megpróbált a félelmetes vadonból kiszakítani, elkeríteni egy-egy darabot, hogy megművelje, rajta rendet teremtsen, magához szelídítsen növényt, állatot. **A kertnek ősidők óta hármass szerepe van: szent hely**, mely szépségével, békéjével Istenhez emeli az ember lelkét; **pihenőhely**, mely rohanás helyett sétát, zivaj helyett csendet, hőség helyett árnyékot kínál; és **termőhely**, mely gyümölcssel, zöldséggel, sok-sok földi jóval lát el bennünket.

Sorold fel, milyen kerteket ismersz?

• Mint minden ága-boga az emberi műveltségnek, a kert története is **Mezopotámiában kezdődik**. A sumér képirásban a kertnek külön jele van. A 6000 éves agyagtáblák szerint a sumér gyümölcsösökben pisztácia, olíva, alma, körte, füge, gránátalma, szilva, szőlő és datolya-pálma virult. Ismerték a vadaskertetet, a halastavat is. A városokat zöldgyűrűk, csatornarendszerrel öntözött kertek vették körül. A lépcsős piramisok, **zikkuratok** (legutóbb januári csillagász-mesémben írtam róluk) minden szintjének teraszait földdel

hordták tele, és fával ültették be. Ilyen **öntözött teraszokból** állt az ókori világ hét csodájának egyike, Szemirámisz függőkertje is Babilonban (erről októberben, az öntözés kapcsán olvashattál).

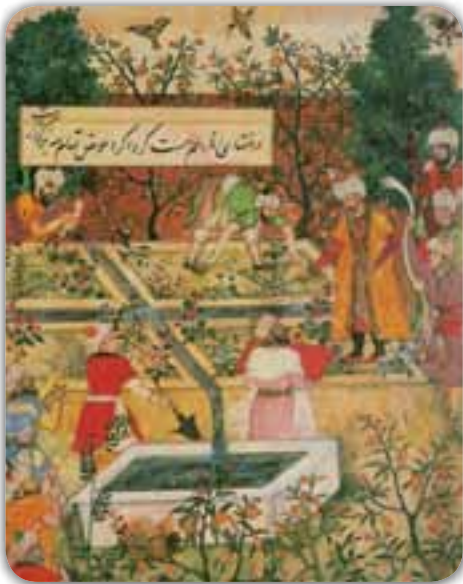
- A sumér kertkultúrát a **perzsák** fejlesztették tovább. Csodás kertjeik ihlették a messze földön híres **perzsa szőnyegek mintáit**. Ismerték az oltást, nemesítést. Mídász király kertjében 60 szirmú **rózsa** és ezernyi más virág között **tulipán** is virított, mely tehát nem holland „találmány”. Xerxész a szent fának tartott platánfát ékszerekkel díszítette, és öröket állított mellé.

- **Az egyiptomiak** a halott mellé temették kertjének élethű makettjét, és a sírkamrák falára festették nemcsak a kertet, hanem elkészültének és megmunkálásának képeit

is. Innen tudjuk, hogy csatornarendszerrel öntöztek, a szőlőt boltíves lugasban termelték, agyagmedencében taposták, zsákba téve úgy csavarták, mint mi a ruhát. Teljes gyökérrzellemmel kiemelt mirtusz-fákat hoztak gyalogosan Etiópiából. Hogy szent fájuk, a szikomor és a tamarix a piramisok körül virulhasson, a sivatag homokjába 10 m mély ültetőgödröket ástak, s ezeket termékeny nilusi iszappal töltötték fel.

- **A görögök** abban betartották a demokrácia szabályait, hogy nemcsak a paloták körül, hanem **köztereken** is létesítettek kertet, **parkokat**, melyek mindenki számára a pihenés, a közösségi élet helyszínei voltak.

- **Az iszlám kert** a Paradicsom földi képe. A víz szent jelkép, a középpontba mindig kút vagy medence kerül, a feléje tartó négy patak a mennybéli tej-, víz-, méz- és bor-folyó jelképe. A lugasok illatos virágai színes mozaikfalak, kő- és márványcsipkék között pompáznak.

- Virágzó cseresznyefák, birs-bokrok, kis tó, apró szigetek, kőlámpások, ívelt fahidacsok, pirosgerendázatú pavilon: ezek teremtik meg a Nyugaton is népszerű **japánkert** hangulatát. Ám ezek csak kellékek. A jelképes lényeg megértéséhez belső csend és mélység, a részleteken elidőző figyelem szükséges.

Mi a növénytan idegen neve?

- Rohanó világunk értetlenül topog a távol-keleti **buddhista zen-kertek** kapujában. Csak a kapuban, mert belépni e szabályos mintázatúra gereblyézett kavics-kertbe nem szabad: nézni kell, és meditálni az üzenetén. Nem terem gyümölcsöt, nem nyújt árnyéket, nem nyílik benne virág, nem csobog víz, csak egy-egy tenyérnyi fű, moha, néhány szikladarab gubbaszt a kavics-szőnyegen. A zen-kert nem „hasznos”, nem gyönyörködtet – hanem tanít.

- **Európában a középkor** legszébb kertjei a kolostorok és a paloták körül virultak. A szerzetesek nemcsak a lélek kertészei voltak: gyümölcsöt, gyógynövényt, kitűnő boraikhoz szőlőt, sörükhöz komlót termesztettek.

Melyek a kertész legfontosabb szerzőszámai?

- **A király, a nagyúr** hatalmát a hadsereg, gazdagságát a kastélyok, birtokok, kincsek, szépzékét kertjének pompája mérte. Mátyás király budai és visegrádi **reneszánsz** palotáit **díszkertek** övezték teraszokkal, szökőkutakkal, szobrokkal.

Hogy hívják a zegzugos sövény-ösvényt?

- **XIV. Lajos versailles-i** palotájánál csak a kertje fényűzőbb. Mintája ez a **barokk** vagy **franciakertnek**, melyben egyetlen fűszál sem rakoncátlanodhat a saját feje szerint. A kertészek ollója szigorúan szabályosra, szimmetrikusra nyír gyepet, fát, bokrot. A pompás szökőkutak, medencék, szobrok, virágszőnyegek, kavicsos sétányok a palota erkélyéről csodálhatók igazán. Hasonló kert-csoda a bécsi schönbrunni kastélypark, az orosz cár petrodvoreci nyári palotakertje. A fertődi Eszterházy-kastély parkját a magyar Versailles-ként emlegetik.

- Az angolok és a franciák mindig versengtek, és sokszor háborúztak egymással. Csoda-e, hogy a mértani pontosságúra idomított, nagyon művi franciakerttel szemben az **angolkert** az „érintetlen természetet” hagyja lombosodni, nőni kedvére. Látszólag. Hiszen ez is az ember műve, de lazább terv szerint, a természetet igyekszik utánózni. Zegzugos sétányok, nyíratlan üstökű bokrok, rejtett források, padok – a **tájképkert** név is jól illik az angolkertekre.

Mit vág a kertész, amikor: kaszál, nyír, metsz, nyes, fűrészel, hasít?

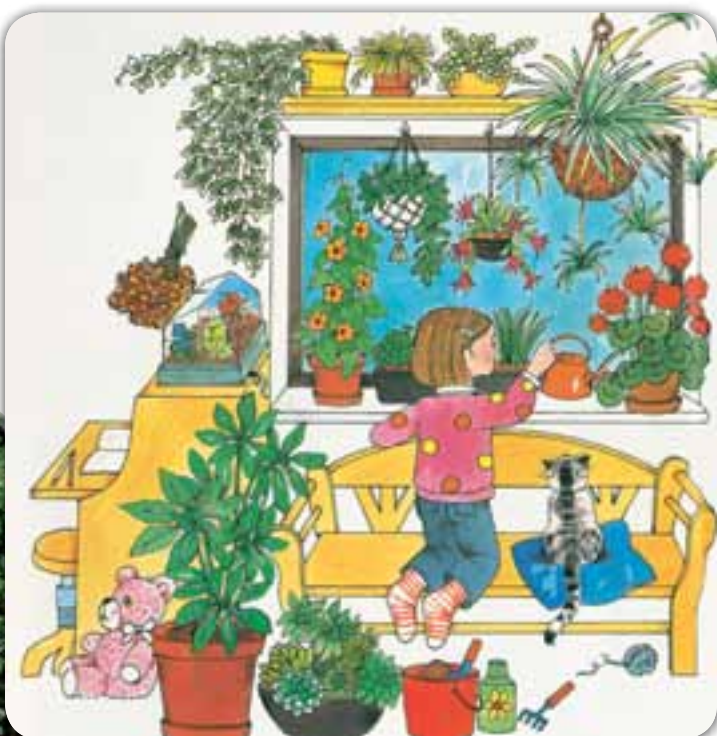

- A polgárosodás mindenki számára épített kertet: a **közparkok, sétateretek** a kikapcsolódás, a pihenés kedvenc helyei lettek a sápadt városiak számára, szépséget és jó levegőt varázsoltak a kormos, füstös házrengetegbe.

- A **fűvészkertek, arborétumok, botanikus kertek** élő növény-lexikonok. Főúri és egyházi parkokban, kollégiumok, egyetemek, kutatóintézetek mellett századokon át gondnal gyűjtötték a növényritkaságokat. E kertek ma a kutatást, az oktatást és a pihenést szolgálják.

- Sok mai **kertészetben** ipari méretekben, intenzív módszerrel, csak a haszonra összpontosítva termesztik a gyümölcsöt, zöldséget, virágot, gombát. A melegházak még csak kivédik az időjárás viszontagságait, a túl sok vegyszer és tápszer, a génkezelés viszont megerősokolja a természet rendjét. Ma már látjuk, hogy nem büntetlenül.

- Régi szakma új neve a **kertépítés**. A tervező-kertész a legillőbb természet-darabot varázsolja emberi építményeink köré, hogy ne vászon el a lelkünk a betonfalak között.

„A kert a földön táplált csillagos ég: új életet ad, erőt nyújt, bűt, bánatot kerget.” – ezt Lippai János jezsuita szerzetes írta, aki az 1650-es években a pozsonyi érseki fűvészkert tudós vezetője volt. Légy kertész. Ha nincs kertet, ott az erkély, ha az sincs, elég egy virágcserep. Milyen magot ültetsz bele? ...*Bazsarózsát ültettem, szél, szél fújdogálja, eső, eső veregeti....*

Zsigmond Emese

ZELK ZOLTÁN

Mese a legokosabb nyúlról

Egyszer volt, hol nem volt,
túl a hegyen, túl a réten,
egy kis erdő közepében,
az erdőben egy tisztáson,
fűszálakból vetett ágyon,
ott, ahol sosem járt ember,
s egy farkas a polgármester,
ahol ezer róka túr,
ott lakott egy kicsi nyúl.

A kis nyúlnak háza nem volt,
szeme kettő, orra egy volt,
hosszú füle, kurta farka,
semmi furcsa nem volt rajta.

Egyszer volt, hol nem volt,
egyszerű kis nyuszi volt.
Szarvas és őz jó barátja,
minden madár jó pajtása,
így éldegélt békességben,
a kis erdő közepében.

Így éldegélt, amíg egyszer
meg nem halt a polgármester,
a bölcs farkas, s eltemették,
megsíratták, mert szerették.

Az állatok összegyűltek,
egy tisztásra települtek,
éjjel-nappal tanakodtak,
polgármestert választottak.

Róka mondta: – Róka legyen!

Szarvas mondta:

– Szarvas legyen!

Őz kiáltott: – Őzön a sor!

Teli faág, teli bokor,
madár ült minden ághegyen,
s kiáltozták: – Madár legyen!

Addig-addig tanakodtak,
a végén majd hajba kaptak,
míg egy nyúl szólt:

– Most az egyszer

nyúl legyen a polgármester!
Erre elkezdtek kacagni.

– Nem tud az mást,
csak szaladni,
az árnyék is megkergeti,
úgy megijed, hideg leli,
ha ág zörren, rögtön szalad,
vagy meglapul a fű alatt.

Most legyen okos az ember,
ki lesz itt a polgármester?

Szól a bagoly az ághegyen:

– Az a fontos, okos legyen!
Akár bátor, akár gyáva,
ész legyen a kobakjába'!

Mind így szóltak: – Okos beszéd!

Próbáljuk ki ki-ki esztét...

Igen ám, de hogy próbáljuk?

Máris szólt a bagoly rájuk:

– Aki becsapja a rókát,
az kiállotta a próbát!

Rajta, szarvas! Rajta, őzek!
Lássuk, ki lesz a legbölcsebb!
Ki tud győzni az észtornán?
Ki tud kifogni a rókán?

Előbb az őz került sorra.
– Ide figyelj, ravasz róka!
Felhők közt lakik az égen,
sohasem járt erdőn, réten,
mégis ő növeszt fűszálat,
zöldbe borít bokrot, ágat...

Nevet csak ezen a róka.
– Ez aztán a nehéz próba!
Jobban tudom, mint te magad,
mi volna más, ha nem a nap!

Most a szarvas került sorra.
– Én aztán megfoglak, róka!
Nincsen lába, mégis szalad,
de mégis egy helyben marad...

Megint csak így szólt a róka:
– Ez aztán a nehéz próba!
Jobban tudom, mint te magad,
mi volna más: folyó, patak!

Most a kis nyúl került sorra.
– Erre felelj, ha tudsz, róka!
Ha megfelelsz, most az egyszer
te leszel a polgármester!

Nincsen szárnya, mégis repül,
fákon, bokrokon hegedül,
ha nem repül, nincsen sehol,
de mégiscsak van valahol,
nincsen szárnya, nincsen lába,
mégis a világot járja...

Töri kobakját a róka,
ennek a fele se móka,
hiába, no, nincs felelet.
– Mondd meg, nyuszi,
hogymi lehet!

Szól a nyuszi: – Figyelj, róka!
Hogymi lehet? Mi más volna?
Ismeri a nyár s a tél,
mi lehetne más: a szél!

Kis nyúl főzte le a rókát,
ő állotta ki a próbát,
az erdőben akkor egyszer,
nyuszi lett a polgármester.

Egyszer volt, hol nem volt,
egyszerű kis nyuszi volt,
hosszú füle, kurta farka,
semmi furcsa nem volt rajta.

NAPSUGÁR

Tapsi füle, rugó lába,
soha nem érsz a nyomába.
Lakhelye a tarka rét,
kedvence a sárgarépa!

Nyulász Péter

A mezei nyúl

Mezei futóverseny. Ha nem csapunk zajt, amikor kilépünk az erdei tisztásra, koratavasszal vidám „fogócskázásnak” lehetünk tanúi: 5-6 „nyúllegény” verseng egyetlen „nyúlleány” kegyeiért. Nem csókok, hanem hatalmas pofonok csattannak el, sőt – Uram bocsá! – őnagysága még rugdosódik is! Nem áll szóba minden jött-ment „zöldfü-lével”, kivárja az „igazit”.

A kisnyulak nyitott szemmel, szőrösen születnek, felkészülve a rájuk leselkedő veszélyekre, ugyanis rengeteg szárnyas és négy lábú ellenségük van. Anyjuk hősiesen védelmezi, de legfeljebb a sündisznótól és a varjútól tudja megvédeni őket, a nagyobb ragadozóknak maga is áldozatul esik.

A kisnyulak csak pár napig maradnak a vacokban, azután barázdák között, bokrok tövében keresnek rejtekhelyet. Bundácskájuk terepszínű, ők maguk szagtalanok, így ellenségeik figyelmét elkerülik.

Ha kis nyusziakra bukkanunk, ne simogassuk a „szegény kis árvákat”, mert egyáltalán nem azok. Amikor elérkezik a szoptatás ideje, anyjuk rendre felkeresi őket. Ha azonban megérzi rajtuk a „borzalmas” emberszagot, akkor valóban árván hagyja a kicsiket.

Hogy füles, azt értem, de miért tapsi? A régi vadászkönyvekben az olvasható, hogy a „nyúlmama” tapsol a fülével, úgy hívja magához kicsinyeit. Erről persze szó sincs. A nyúlnak, csakúgy mint a többi emlős állatnak, kitűnő a szaglása, és földhöz szorított orrával szimatolja ki a nyomot.

Gyáva, mint a nyúl? A nyúl nem gyáva, a róka nem ravasz, a farkas nem gonosz, és a bagoly nem bölcs. Ezek emberi tulajdonságok, amelyeket a meseírók ragasztottak

CSILLAG ISTVÁN rajza

rá az állatokra. Az állat olyan tulajdonságokkal rendelkezik, amelyek lehetővé teszik számára a túlélést. A nyúlnak rengeteg az ellensége, és csak **három fegyvere van:** kitűnő hallása – ehhez kell a hosszú fül –, gyors lába és nagy szaporasága. Hátsó lába hosszabb, úgynevezett ugróláb, így versenyfutásban könnyen elhagyja üldözőit. Évente 3-4-szer fial, egyszerre 3-5 kisnyúl születik.

Ellenségeit igyekszik „kicselezni”. Amikor kiszemel magának egy jó pihenőhelyet, nem sétál egyenesen oda, hanem túlnyargal a vacoknak kinézett helyen, saját nyomán 30-40 métert visszafut, majd egy hatalmas oldalugrással a vackában terem. Így a szimatoló ragadozó egyszerre csak azt veszi észre, hogy a nyomnak vége, de a nyúl nincs sehol. Elnyelte a föld, vagy elrepült? A nyúl, ha tudna, ilyenkor bizonyára kuncogna a rászédett ellenségén.

Ha kisnyúlra bukkanunk, ne vigyük haza! A fiatal mezei nyúl házi környezetben a leggondosabb ápolás mellett sem marad életben. A házi nyúlfajták őse nem a mezei, hanem az üregi nyúl.

Kiskópé Mit jelent a „felhúzta a nyúlcipőt” és a „nyúlfarknyi” kifejezés?

Februári megfajtás: A grizzly Alaszkában és a Sziklás-hegység nemzeti parkjában, a jegesmedve az Északi-sarkvidék déli részén él. A Nagymedve a Göncöl-szekér csillagkép másik neve. **Díjat nyertek:** Varga Balázs István, Székelykál; a gyergyóalfalvi Veress Iskola III. B; a gyergyószentmiklósi Fogarassy Mihály Iskola IV. C; a marosvásárhelyi L. Rebreanu Gimnázium III. F osztálya.

Rejtvény-pályázat

A mesék olyanok, mint némely derék ember – írta Andersen, a dán mesemondó –, majd a rejtvény megfejtése szerint folytatta gondolatát.

A Rejtvénykirály

1	2	3	4	Y	5	6	7	Ü
8					9			
10				11				
12			13					
	14	15			16			K
17	Ú		18		19		Z	
21	22				23		24	
25				26				
S				Ü				

VAJNÁR ILONA rejtvénye

VÍZSZINTES

1. A megfejtés első része

8. Komolytalan
9. Ennivaló
10. Italt fogyasztó
11. ...-bokron keresztül
12. Majdnem tíz!
13. Fennvalója, Teremtője
14. Zúzódó mássalhangzói
16. S!
18. Arab előljáró (SEJK)
21. GYEKE
23. Van bátorsága
25. YOLA
26. Vérszállító az emberi testben

FÜGGŐLEGES

1. Becézett Aladárt
2. Földből előtörő meleg víz
3. Kohóvég!
4. Gazdag Anna névjegye

5. Harcos testét takaró páncélok (VÉRTEK)

6. Jóévtványú
7. ...cső, világítótest

11. Földet forgat
13. Hirtelen idenyúl

15. Kocsonyás anyag

17. A megfejtés második része

19. Jó Edit névjegye

20. Muzsika

22. Végül aranyoz!

23. Hím ló

24. Helyez, tesz

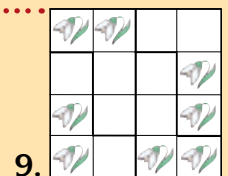
26. Római számok, az összegük 55

Nyertesek

A februári REJTVÉNY-PÁLYÁZAT megfejtése: *Jégtörő Mátyás; Micimackó, Balu, Vackor, Brumi.* **Nyertesek:** **Simon Katalin**, Bukarest; **Kecskés Eszter**, Kálnok; a kolozsvári Báthory István Líceum IV. C; a szatmárnémeti Bălcescu-Petőfi Iskola V. C; a gymezközploki Hidegszádi Iskola IV. osztálya; a kovásznai IV. B; a hídvégi III-IV. B osztály.

Márciusi megfejtések

1. Hóvirág
2. Itt a tavasz
3. Forradalom
4. Marcipán
5. Spániel
6. Kossuth Lajos
7. A kőszívű ember fiai
8. ...galuskáért kesereg
10. Kalapács, gyalu, fűrész, fogó

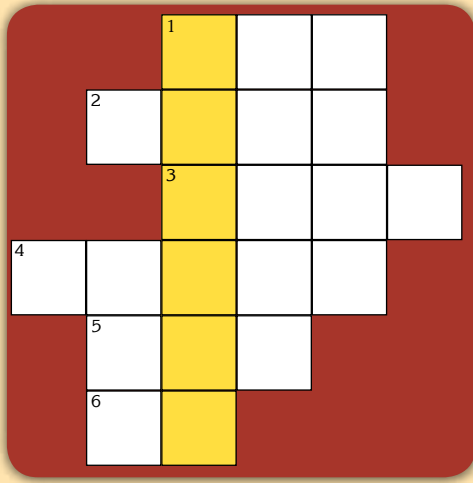

Ti küldtétek

1 Albert Adél és Blága Elvira, Csikdánfalva: a hónap végére ez is elkezdődik.
 1. ... retek, mogoró 2. Átlátszó anyag 3. Tüzet gyújtunk vele 4. Becézett Ferenc 5. Kerek gyümölcs 6. Vívnak vele 7. Ki-be járunk rajta 8. Kövér 9. Alvás közben látjuk 10. Fekete-fehér társasjáték

2 Ambrus Krisztina, Csíkszereda: áprilisi ünnep. Írd be betűkkel a kockákba a számtani műveletek eredményét.
 1. Kétszer három 2. Tizenöt meg öt 3. Tíz-szer tíz 4. Száz fele 5. Három meg négy 6. Huszonöt ötöde

1			P
2			
3	GY		
4			
5			
6			
7		J	
8			I
9			
10			K

- A férjem imád játszani a gyerekekkel....

1			
2			
3		M	
4	A		
5		U	
6			
7			
8	O		
9			
10		R	

3 Nagy-Bíró Csenge, Bálványosváralja: ezt ünnepeljük.
 1. Fiúk kedvenc sportja 2. Apró, szürke rágszáló 3. Fa leveleinek gyűjtőneve 4. Kezében fog 5. Eladni szeretne 6. Játékmedve 7. Nagyon szeretne 8. Hajító 9. Káin testvére 10. Női név

1			
2		N	
3			
4	L		
5		J	
6			
7			
8			
9	R		
10			

4 Juhász Henriette, Szatmárnémeti: csapatostól járnak.
 1. Fának is, postásnak is van 2. Nem drága 3. Tyúk kicsinye 4. Nyakravalók 5. Finom süti jelzője 6. Szemével érzékeli 7. Régi, elhasznált tárgy jelzője 8. Nem későn

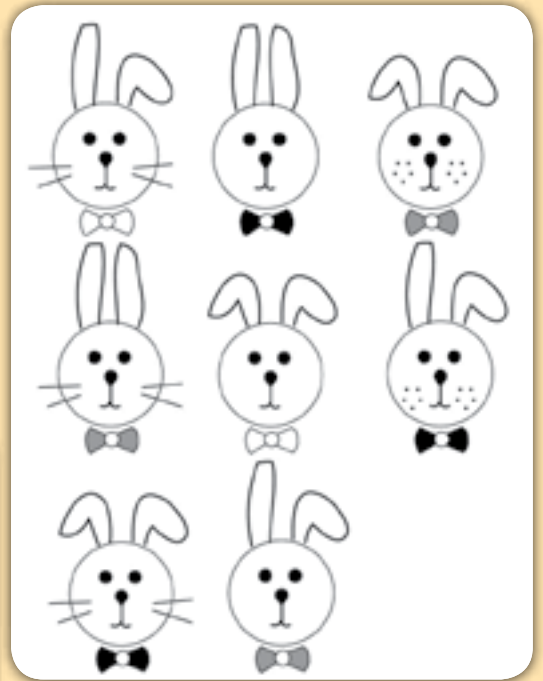
1			L
2		C	
3			
4			K
5	M		
6			J
7		S	
8			

5 Lukács Réka, Székelyudvarhely: ilyenkor sok van belőle.
 1. Fizetőeszköz 2. Inni szeretne 3. Ravasz állat 4. Vágóeszköz 5. Tejtermék 6. Mama párja 7. Nem buta 8. Becézett Jolán 9. Eladó 10. Látószerv

Találd ki!

6

Figyeld meg, hogyan változik soronként, oszloponként a nyuszi füle, bajusza, nyakendője, majd rajzold meg a hiányzó figurát.

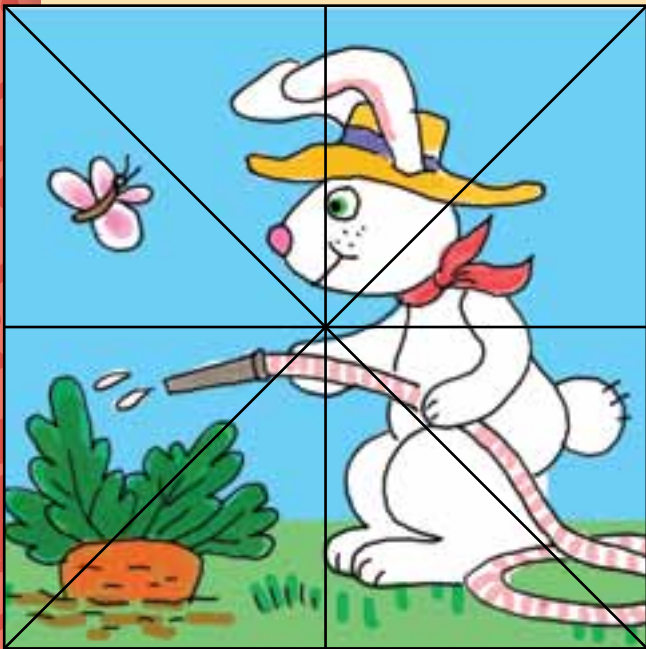
7

Olvasd ki a betűkből, mire gondol a nyuszi.

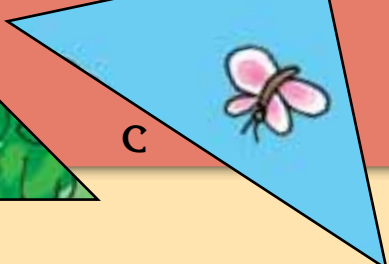
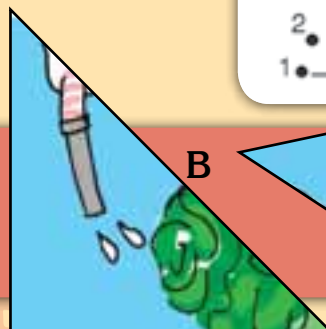
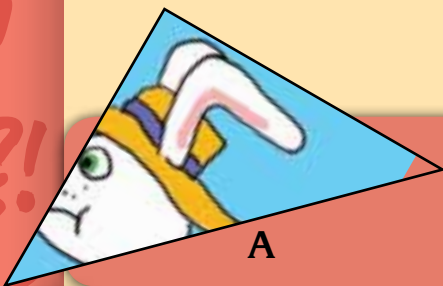
8

Az egyik képszilánk éppen ennek a nyuszi rajznak része. Vajon melyik?

9

Kösd össze a pontokat a számozás szerint 1-től 67-ig.

Kedves szülők, nevelők!

Köszönjük mindazoknak, akik személyi jövedelemadójuk
2%-ával támogatják a Napsugár Alapítványt.

A következő Körzeti Kincstáraktól érkezett a 2% felajánlásából származó összeg számunkra: Barót, Bethlen, Csíkszereda, Gyergyószentmiklós, Kézdivásárhely, Kolozsvár, Kovászna, Kőhalom, Maroshévíz, Marosludas, Marosvásárhely, Nagyenyed, Nagykároly, Nagysármás, Radnót, Sarmaság, Szászrégen, Szatmárnémeti, Székelyudvarhely, Szentegyháza, Tasnád, Zilah.

Adományukból anyanyelvi feladatgyűjteményt jelentetünk meg, amelyet ajándékba kap bélyeggyűjtő játékunk minden résztvevője.

Ha ebben az évben is méltónak tartanak a támogatásra, válasszák ki a megfelelő eljárást:

- Aki adóbevallásra nem köteles, kérjük, csatolja a munkahelyéről kapott Adózási Igazolványhoz (Fișă Fiscală) a mi adatainkkal kitöltött **230. számú űrlapot**, és küldje el a helyi Pénzügyi Hivatalhoz. A 230. számú űrlap beírt adatainkkal együtt letölthető honlapunkról is: www.napsugar.ro.
- Aki adóbevallásra köteles, kérjük, töltsse ki a **230. számú űrlapot és a 200. számú űrlap III/2-es pontját** a mi adatainkkal: Fundația Culturală Napsugár;

Cod de identificare fiscală: 7714627; Cont IBAN: RO16RNCB0106026613330001

Leadási határidő: 2011. május 15.

Köszönjük bizalmukat és támogatásukat

a Napsugár és a Szivárvány

Szólj, szám!

1. **Nyelvünk titkokat őriz.** Egészítsétek ki titok szavunk valamelyik származékával az alábbi mondatokat:

Kifecsegte a Ne a hibádat. odalopkodott, és megleste. Szigorúan üzenettel érkezett. A nővérem nem mond meg semmit, mindig A régi kastély A király legféltettebb titkait a őrizte. Ma minden intézménynek van, aholnők dolgoznak, de már nem tartják munkájukat.

2. **Nyelvünk kincsestár.** Milyen lehet a hideg, hát a meleg? Gyűjtsetek jelzőket, szóláshasonlatokat.

Februári megoldások: 1. üveggyöngy, üvegszem, üvegbagoly, üvegtyúk, gyöngyszem, tyúkszem, bagolyszem, gyöngytyúk, gyöngybagoly, szemüveg; 2. medve – megdermedve, róka – paróka, liba – galiba, kedve – verekedve, lepel – kelepel, kecske – gyerekecske. 3. Mindenik kifejezés az írott nyelvre utal: zárójelben – mellékesen, megkérdőjelez – kétségbe von, aláhúzza – hangsúlyozza, idézőjelben – nem a maga nevében, vagy nem átvitt értelemben mondja, fölteszi a pontot az i-re – rátapint a lényegre, befejezi, pontot tesz a dologra – lezárja, befejezi. **Nyertesek:** Fekete Roland, Bélafalva; Borok Szilvia, Csíkszentgyörgy; a marosvásárhelyi G. Coșbuc Gimnázium III. C osztálya; a gyulakuti III. A osztály.

Levelező

- Aki alább nem találja a nevét, az osztályát, ne csüggedjen, májusban folytatjuk a felsorolást, és lovas munkáitokból bőséggel közlünk. Köszönjük a levelet és a türelmet: **Pap Réka**, Mája; **Péter-Jani Bianka**, Kalotaszentkirály; **Hajdú Gertrúd**, **Bartos Tímea**, **Vas Szilvia**, Avasújváros; **Szabó Zoltán**, **Szász-Csontos Kriszta**, Magyar-kiskapus; **Varga Gergő**, **Dimény Zalán**, **Csűrös Kriszta**, Kolozsvár; **Markó Balázs**, Bukarest; **Balázs Botond**, Segesvár; **Gazsi Helén**, Magyarlapád; **Deák Brigitta**, Mezőpanit; **Kürti Karina**, Zilah; **Dánél Dorottya**, **Antal Panna**, Csíkszereda; **Fejér Edina**, **Kajcsa Szende**, Négyfalu; **Pál Annamária**, **Săpataru Márk**, Brassó; **Hevesi Anett**, Mezőbaj; **Rezi Emőke**, Alsóboldogfalva; **Demeter Szabina**, Vámfalu; **Balogh Tímea**, Marosludas; **Juhász Henriette**, Heil Evelin, Kutasi Rolland, Szatmárnémeti; **Szilágyi Csenge**, **Farkas Gergő**, **Dumbrăvean-Kátaí Dávid**, **Márton Gergely**, **Pécsi Noémi**, Marosvásárhely; **Józsa Eszter**, Torda; **Kecskés Eszter**, Kálnok; **Kiss Csenge**, Szamosújvár; **Broștic Amanda**, Monó; **Rigó Szabina**, Székelyzsombor; **Sikó Juliánna**, Vadasd; **Sándor Zsófia**, Farcád; **Ördög Roland** és **Zsombor**, Kovászna; **Sámuel Szilárd**, Csíkszentdomokos; a **nagyvárad** Szent László Gimnázium IV. A, a **D. Cantemir Iskola** IV. E;

a **szatmárnémeti** Bălcescu-Petőfi Iskola II. C és IV. D; a **marosvásárhelyi** Unirea Gimnázium III. B, a **Bolyai Farkas Líceum** II., a **L. Rebreanu Gimnázium** IV. G, a **M. Viteazul Gimnázium** III. E, az **Európa Gimnázium** III. D; az **aradi** A. Vlaicu Iskola IV. M; a **nagybányai** N. Iorga Iskola IV. C; a **szászrégeni** A. Maior Gimnázium III. B; a **székelykeresztúri** Orbán Balázs Gimnázium III.; a **négyfalusi** Zajzoni Rab István Líceum III. és IV.; a **brassói** 15-ös Iskola III. D, az **Áprily Lajos Főgimnázium** IV. B; a **gyergyószentmiklósi** Fogarassy Mihály Iskola II. A, III. C, IV. B, IV. C, a **Vaskertes Iskola** II. B; a **kézdivásárhelyi** Petőfi Sándor Iskola III. B, a **4-es Iskola** I-IV; a **sepsiszentgyörgyi** Váradi József Iskola III. D osztálya; az **ivói** II-IV.; a **mezőfényi** II.; a **tordaharaszti** III.; a **szilágysomlyói** III. B, IV. B; a **gyergyóalfalvi** III. B; a **gyergyószárhegyi** IV.; a **hármásfalusi** IV. A és B; a **székelyszáldobosi** IV. B; a **csíkbánkfalvi** IV. B; a **magyarhermányi** IV.; a **csíkszentgyörgyi** III.; a **jeddi** IV. A; a **körtvélyfái** II.; a **sáromberki** III.; a **tordai** III. B; az **erdőszentgyörgyi** IV. B; az **árpádi** IV. B; a **magyarkirályfalvi** III. B; a **zetelaki** II-IV.; a **kovásznai** IV. A; az **ülkei** III.; az **uzoni** II. B; a **rétyi** IV.; az **erdőfüle** III.; a **kézdiszentkereszt** III.; a **székelyszentléleki** III.; a **zabolai** III. B; a **jobbágytelki** I-III.; a **szamosújvári** III. B; a **parajdi** IV. B; a **szilágynagyfalusi** II. B; a **dési** IV. osztály; **kökösi**, **bitai**, **sárvásári**, **magyarlapádi**, **szabadkai** olvasóink.

- „Napsugár-Ki mit tud” versenyt tartottunk. Volt mese- és versmondás, tudományos előadás, viccpárba, két lány az egyik Napsugár-verset zenésítette meg: egyikük énekelt, társa furulyán kísérte. Gryllus dalát zongorán és furulyán is hallhattuk. Nagyon tetszett, reméljük lesz még ilyen. A **szatmárnémeti** Hám János Iskola III. B osztálya és **Doloczki Márta** tanító néni

- Tévémentes hetet szervezett **Szodorai Melinda** tanító néni **szilágysomlyói** osztálya. Szülők és gyerekek együtt, az iskolában töltötték a délutánt, az estét: nem a képernyőre, hanem egymásra figyeltek. Volt közös labdajáték, barkácsolás, keresztrejtvény, lakoma. Milyen más volt anya arca! Hogy nevetett apuka!

• *Iskolanapok vannak, / Nagyon jó a hangulat. / Eszünk-
iszunk mindenfélét, / S tervezünk jó nagyokat. / Együtt
vágunk-ragasztunk, / Közösen dolgozunk. / A szülők is segíte-
nek / Így még jobbak vagyunk* – A III. E osztályos **Pap László**
versben, **Szakács Aranka tanító néni** levélben mesélt nekünk
a marosvásárhelyi Al. I. Cuza Gimnázium Iskolanapjairól.

• Napsugár-pályázatokon ve-
szünk részt, sok információ jut
el hozzánk az érdekes cikkek-
keresztül, kézimunka- és
rajzötletekkel gazdagodunk. A
krasznai III. B osztály 21 tanu-
lója, **Kocsis Éva** és **Bogya
Tímea Zsuzsánna tanítónő**

• **Felvinczi Erzsébet, érkörtvé-
lyesi tanítónő** arról számolt be,
hogy ők is bekapcsolódtak *Az
iskolák a zöld jövőért* című
országos környezetvédelmi
vetélkedőbe. Felavatták az is-
kola folyosóján elhelyezett

Zöld Hirdetőt, amely a környezetszennyezés következménye-
it, híreket és megoldási lehetőségeket mutat be. Nagy lelke-
sedéssel indult útjára a kis csapat a szervezők örömeire.

• A **szászrégeni Augustin Maior Gimnázium** elemi osztályai
együtt szoktak ünnepelni. Minden fiú minden osztály kislány-
és tanci-virágszállait meglocsolja. Nem is hervadozik senki
arrafelé.

• Izgatottan átlapozzuk a Napsugárt, vajon milyen meséket,
verseket olvashatunk, melyik mesterséget mutatja be
Kószabósza, és jönnek sorra az állatok, a rengeteg rejtvény,
a különböző technikával készült rajzok, amit mi is kiprobá-
lunk. A IV. osztály és **Szeredai Melinda
tanító néni Mocso-
lyáról**

• **Zsigmond-Székely
Edit magyartanár** és

Mera Ilona tanítónő mutatta be a **Marosvécsen**
lezajlott körzeti mesemondóversenyt, melyet mese-
keretbe helyeztek, és játékokkal, népdallal, tánccal
színezték az ötletes szervezők.

• **Válaszok Kószabósza februári kérdéseire:** Exupéry A kis herceg című meseregényének hőse egy apró bolygóról érkezett a Földre. A legenda szerint Csaba királyfi serege a Tejúton tér majd vissza. Égboltunk egyetlen mozdulatlan csillaga az Északi Sarkcsillag. A távcső lelke a nagyítólencse. Magyar csillagnevek: Göncölszekér, Hajnalcsillag, Esthajnalcsillag, Vacsoracsillag, Fiastyúk, Ökörhajcsár, Égi Vadász, Lehel Kürtje, Juhászbot, Szarvascsillag, Kos, Bika, Ikrék, Nyilas...
Nyertesek: **Albert-Nagy Henrietta**, Kolozsvár; a **nagyváradi Juhász Gyula Iskola IV. és a D. Cantemir Iskola III. D;** a **szatmárnémeti Aurel Popp Művészeti Líceum IV. B osztálya.**

Itt születtem

Temesvár régi térképe

A Szent György-katedrális és a Szentháromság-szobor

A Hunyadi-várkastély

A Szépművészeti Múzeum

Temesvár, Temes megye székhelye az ország nyugati részén helyezkedik el.

Ósi idők óta lakott hely. A II. században római erőd állt itt. Temesvár várát 1212-ben említik először az okiratok, mint a vármegye hadi és adminisztratív központját. A város a Temes folyóról kapta nevét.

Fejlődésében nagy szerepe volt Károly Róbert trónra kerülésének. Temesvár 1315-ben vált a királyság központjává, és 1323-ig az is maradt. Városi rangra 1342-ben emelték, ekkor rohamos fejlődésnek indult.

1552-ben a város török uralom alá került.

1716-ban megszállták az osztrák csapatok. Az Osztrák Birodalom negyedik legerősebb erődje lett, az 1718-ban osztrák fenhatóság alá került Bánság fővárosa.

1738 és 1739 között hatalmas pestisjárvány tizedelte meg a város lakosságát, több mint 1000 áldozatot követelve. A járványtól megmenekülve, hálája jeléül Temesvár lakossága a mai Dóm téren Szentháromság-szobrot emelt.

1848-ban Temesváron is kitört a forradalom. Az osztrák királyi csapatok legyőzése után a magyar forradalmárok 114 napig tartották megszállva a várost.

1857-ben megnyitották a Szeged és Temesvár közti sínpályát az első nemzetközi vonatjárat számára. Temesváron az országban elsők között közlekedett omnibusz, és Európában elsőként világították meg villanyárammal városunk főterét.

1860-ban Bánság az Osztrák-Magyar Birodalom része lett. 1918. december 1-én Romániához csatolták, 1940-től 1944-ig ismét Magyarországhoz tartozott.

1941-től műszaki, jogi, illetve bölcsészeti egyetem működött itt, magyar, német és szerb nyelven.

A Botanikus kert

Dózsa György szobra közel
kivégzésének helyéhez

Itt égtek Európa első utcai
villanylámpái

Iskolánk, a Bartók Béla Líceum

Pengesd, pengesd citerád...

Temesváron a 2002-es népszámláláskor 85% román, 7% magyar, 2% német, 1% szerb, 0,9% roma, 0,1% zsidó élt.

Ma kilenc magyartagozatos óvodacsoport működik városunkban, és egyetlen önálló, magyar nyelvű iskola: a Bartók Béla Elméleti Líceum, amely 2009-ben országos minősítésként az Európai Iskola címet kapta. Magyar nyelvű középfokú oktatás folyik még a Gerhárdinum Római Katolikus Teológiai Líceumban is.

Mint minden magyar elemista, mi is a Bartók Líceumba járunk. Iskolánkban nagyon népszerű a néptánc. Bokréta táncegyüttes három is van: Morzsa-Bokréta (7-10 évesek), Kisbokréta (9-14 évesek) és Bokréta (15-20 évesek). Irányítónk Szabó Ferenc tanító, aki az Eszterlánc táncegyüttest és a citeracsoportot is szervezi.

Sporttánc, kórus, furulya és gitár, sakk- és rajzkör, no meg foci közül is választhatnak iskolánk tanulói.

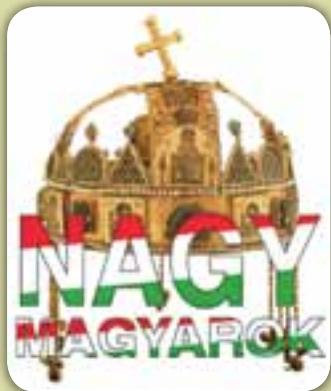
Kedvencünk a Játszóház, ahol több játszó- és alkotóműhely is várja az ovisokat és kisiskolásokat.

Szerkesztette **KASZA GABRIELLA**
és a IV. A osztály.

Péter Szilvia Alexandra rajza

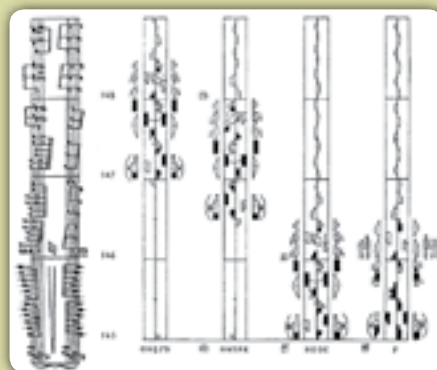

Magyar táncművészek

„Honnan járják, honnan hozták, honnan e mozdulat-ország?”
(Kányádi Sándor)

A táncbeszéd részben nemzetközi (a mozdulatok nyelvét jobban megérti az idegen, mint a szavakat), részben nemzeti, hiszen a közösség legősibb emlékeit, műveltségét hordozza. Zenei anyanyelvünket a népdal, táncanyanyelvünket a néptánc őrzi a legtisztábban. Egy angol néprajzkutató szerint úgy jelent meg a magyar tánc és a magyar kultúra Európában, mintha a mennyből üzentek volna valamit velük.

- Ezt a „mennyei” üzenetet a néprajzkutatók, a népi-együttesek és a táncházmozgalom mentette meg a feledéstől, és ismertette meg az egész világgal. A népzenet lekottázták, fonográffal felvették, de a filmezőgép feltalálása előtt vajon hogyan rögzítették, írták le a táncot?
- A tánc-ábécét a magyar származású **Lábán Rudolf**, az európai táncművészet és mozgáselmélet egyik legnagyobb alakja dolgozta ki 100 évvel ezelőtt. Ma az egész világ a Lábán-féle rendszer jeleivel jegyzi le a táncmozdulatokat.

- **Martin György**, világhírű magyar folklórkutató feltárta és rendszerezte a magyar táncagyományt. A Kossuth-díjas **Pesovár Ernő** néptánckutatóval együtt meghatározó szerepe volt a XX. századi hagyományőrző és táncházmozgalom elindításában.

- A Kossuth-díjas **Novák Ferencet** tréfásan „táncpápának” is nevezik. A Bihari János Táncegyüttes megalapítója, a Honvéd Együttes művészeti igazgatója a magyar néptánc sajátos színpadra alkalmazásával új műfajt teremtett, és világhírnevet szerzett.

- **Erdélyben** a marosvásárhelyi Székely Népi Együttes, a csíkszeredai Hargita Nemzeti Székely Népi Együttes, a sepsiszentgyörgyi Háromszék Táncegyüttes hivatásos táncosai ősi táncrendek és történeté fogalmazott táncdrámák előadásával őrzik és teremtik újjá tánc-kincseinket. **Könczei Árpád** táncosként, koreográfusként és kutatóként is meghatározó alakja ennek a munkának.

● A klasszikus balettnak valamint a modern tánc- és mozgásművészetnek is vannak világhírű magyar előadói és koreográfusai. **Millos Aurél** hosszú ideig a milánói Scala és a római Operaház balettgazgatója volt. **Harangozó Gyula** a magyar nemzeti balett megteremtője, táncos, koreográfus, balettgazgató. Emlékére hozták létre a Harangozó Gyula-díjat, melyet évente március 15-én adnak át. Fia, **ifjabb Harangozó Gyula** balettgazgató, japán, angol és német balettszínpadok ünnepezt szolista. **Seregi László** koreográfus balettjeit (Spartacus, Rómeó és Júlia, Szentivánéji álom, A csodálatos mandarin, A fából faragott királyfi) világszerte táncolják. **Róna Viktor** és **Orosz Adél** a hőskor ünnepezt szolista volt.

● **Markó Iván**, Maurice Béjart világhírű társulatának szolista a Győri Balettből országelső és világhírű társulatot kovácsolt. 1985-től a Bayreuthi Ünnepi Játékok állandó koreográfusa. Termékeny, fáradhatatlan, kísérletező táncművész és koreográfus. Megválva a Győri Baletttől, Magyar Fesztivál Balett néven alapított magának Budapesten új társulatot.

● **Solymosi Tamás** vezető szolista volt az amszterdami, az angol, a bécsi Opera balettegyüttesének. Fellépett Ausztráliában, Németországban, Chilében, Moszkvában, Finnországban, Olaszországban – és Budapesten is.

● **Nagy Tamás** a Holland Nemzeti Balett szolista. A balettirodalom minden jelentős szerepét megkapta már Budapesten, Amerikában, Franciaországban, Olaszországban és Németországban.

● A jobboldali képen **Volf Katalin**, a Magyar Nemzeti Balett vezető szolista **ifj. Nagy Zoltánnal** a Rómeó és Júliát táncolja. Egy év múlva sajnos már azt a díjat vette át, melyet fiatalon elhunyt Kossuth-díjas balettművész-partnerének emlékére alapítottak.

● **Bozsi Yvette**, Kossuth-díjas balettművész, koreográfus, miután hírnevet szerzett

ittthon és külföldön, saját társulatot alapított, hogy formabontó művészi elképzeléseit megvalósíthassa.

Nagszerűek! Megérdemlik a tapsot, hisz a táncművészetben fokozottan igaz a görög bölcsesség: ami szép, az nehéz.

Zsigmond Emese

A pöstyéni leánykút

Elmondta a tasnádi Pakulár Sára 2010 májusában a marosvásárhelyi Országos Regemondóversenyen.

Regét mondok a pöstyéni leánykútról, melynek forrása ott buzog magas hegynek a tövében. Magas hegynek a tetején romok: templomnak a romjai. Azt mondják, ezt a templomot a dicsőséges Szent István király építtette. Ezer esztendeje ennek, a templom rommá lett, de a népek Szent István napján idesereglenek ma is, megemlékezvén a szent királyról. De különösen az eladó leányoknak kedves helye ez. Szent István napját megelőző éjszakán eljönnek a kúthoz, korsajukat telemerítik, aztán imádkoznak... De vajh' miért imádkoznak?

Története van ennek, hogy mért járnak a leányok a pöstyéni kútra. Sok száz eszten-

dóvel ennek előtte a forrás tájékán nemcsak templom állott, de vár is. Bolkó uramé volt a vár, aki föltette magában, hogy egyetlen leányát csak olyan legénynek adja, akinek legalább kétannyi birtoka van, mint öneki. Hiszen jöttek a kérők mindenfelől, de egy sem tetszett Bolkó uramnak: nem ütötték meg a mértéket. Na, ennek senki sem örült oly nagyon, mint Borica, Bolkó uram szép leánya. Borica már rég egy szegény vitéznek adta szívét, de jól ismerte apja szörnyű nagy gőgjét, mélységesen elrejtette szíve titkát.

Hiszen ha élt volna Borica édesanyja, akinek elkesereghette volna szíve nagy bánatát! De Borica édesanyja nem élt, egy vénleány néni volt a gondozója. A vénleány cselédként bánt vele, a legdurvább munkára fogta, erőltette, nem volt hozzá egy kegyes, jó szava.

Egy este, midőn Imre a vár falán fölmászott Borica rácsos ablakára, s azon át beszélgettek, keseregtek a fiatalok, a vén sárkány hirtelen odatoppant. Fellármázta álmából Bolkó uramat, s ez Imrét szegyen szemre kikergette a várból. De Imrének még volt annyi ideje, hogy e pár szót sűgja a leánynak: „Holnap éjfélkor a kútnál”.

Ez éppen Szent István napját megelőző éjjelre esett. Amint az idő éjfélre indult, Borica loppal kiment a várból, egy kis korsóval a kezében, szaladott a kúthoz, hol búsan várt reá Imre.

– Eljöttem, Imre – mondá a leány –, búcsúzzunk! Nem látsz többé sohasem. Isten úgy akarta, hogy ne legyünk egymásé.

– Igen, Isten úgy akarta – mondá Imre is, s megeredt a könny szeméből, hullott, mint a záporosó.

Már hajnalodott, mikor a szerető szívek elváltak egymástól. Borica telemerítette korsaját a vízből, hogy ha valaki meglátná, mondhassa, hogy vízért volt a kútra. De ím, alig merítette meg a korsaját, ragyogó fényesség áradt a kút körül, s a fényességben ott állott Szent István király, fején a Szent Korona. Borica térdre hullott a szent király előtt, s keservesen zokogott. Akkor megszólalt a szent király, mondván, amint következik:

– Ne sírj, leányom, ne hullasd többé a könnyed! Kelj föl, és menj haza! Holnap, midőn templomba mégy, nézd meg azt az ifjút, kivel először találkozol, az lesz a te hitvesed. Meglásd, szíved lecsendesül.

A szent király felszállott az égbe, s a leány támolyogva, szédülten tért vissza atyjának várába.

Reggel megkondultak a harangok, s a várbeli népek is elindultak a templomba. Ment Borica is hófehér ruhában. Angyalhoz hasonlatos vala. A szíve úgy dobogott, amint a templomhoz közeledett! S im, ki jó a templom felől? Imre, a szegény, szomorú vitéz! Lopva súgta oda Imrének:

– Ne csüggedj, Imre, velünk az Isten! S besietett a templomba. Ott leborult a Szűz Mária képe előtt, és imádkozott hosszan, tiszta szívvel.

Egy év telt el ezután, a gonosz néni meghalt, s betegségbe esett Bolkó uram is. A betegség megtörte a kevélységét: maga jószántából hívatta Imrét, s áldását adta a fiatalokra.

Ettől fogvást a vidék leányai minden Szent István napját megelőző éjen kimen-

tek a kúthoz, korszajukat telemerítették, s imádkoztak, hogy másnap azzal az ifjúval találkozzanak először templomba menet, akit szívükben maguknak eljegyeztek...

Kovács Anna,
Nagyvárad

Romocsa Réka,
Szatmárnémeti

Virgoncok
csapata, Szalárd

Menyhárt Karola,
Szászrégen

Húsvétra

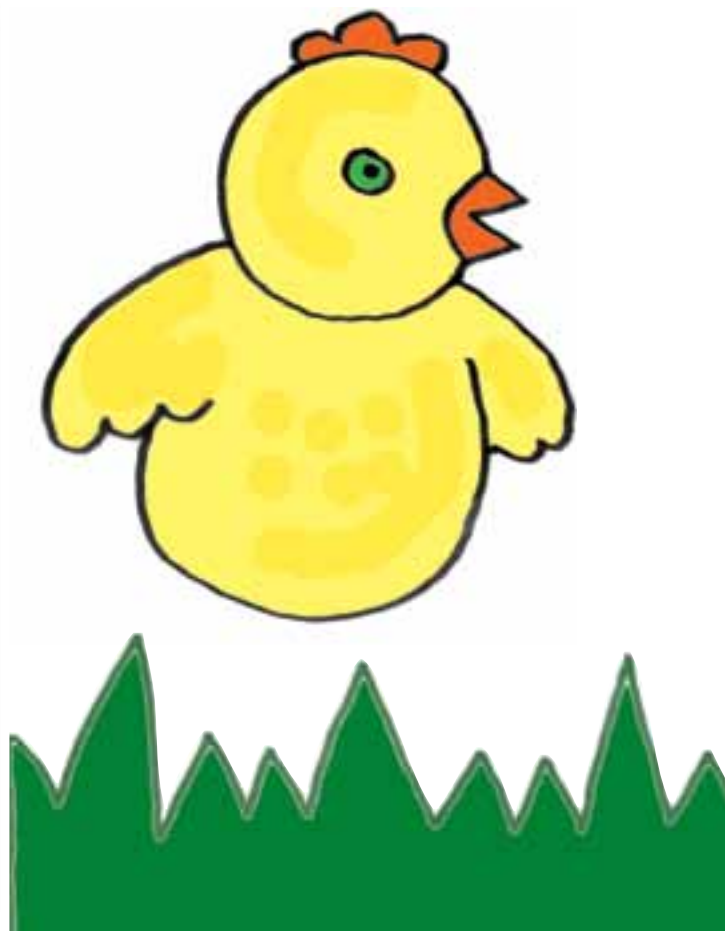
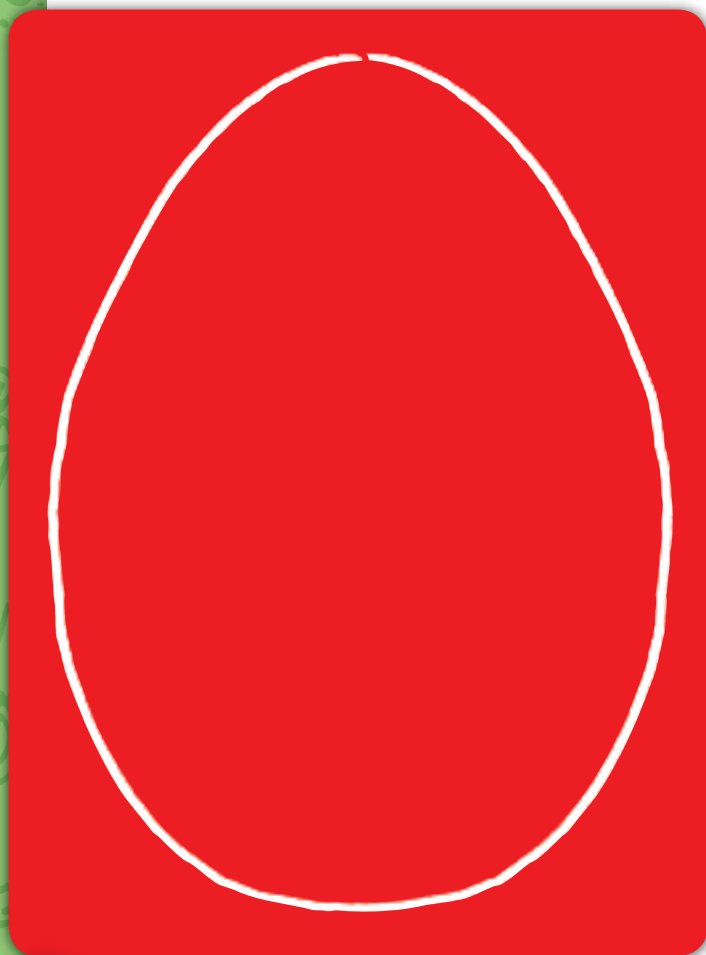

• Így írtuk a tojást viasszal, kesicével, és ez lett az eredmény. Húsvétvárás Geréb-Harmat Izabella tanító néni osztályában a székelyudvarhelyi Orbán Balázs Iskolában.

• Szőgyör Mária tanító néni csíkbánkfalvi diákjai kétféle színű tojás héjából ragasztottak mozaikképet.

• Kovács Katalin tanító néni margittai diákjai levélrátétellel, hagymahéjjal festették a tojást. A pókháló, amibe kötötték, nem más, mint anya felszaladt-szemű harisnyája.

• A nagybányai Lakatos Nella tanító néni osztályának ötletes üdvözlőlapját te is elkészítheted. Vágd ki mindhárom részét a 28. oldalról, valamint fehér lapból a minta szerinti tojást. A csibét ragaszd a piros tojásba, a fehér tojást vágd cakkosan ketté. Alsó részét ragaszd a helyére, a felsőnek pedig csak a csücskét rögzítsd. Végül ragaszd fel a füvet, az egészet pedig kettéhajtott lapra. Belsejébe írd üzenetet.

• Magyarlapádról Szilágyi-Székely Melinda (1), Zaboláról Szigeti Éva (2) tanító néni küldött ízléses, kedves kollázs-üdvözetet.

1

2

Maszat Művész

Majláth Géza Rajmond avasúvjvárosi kisinásom mintás, érdes felületre tette a rajzlapot, úgy satírozta be színes ceruzával, a ház körüli ég és fű így lett érdekes. Keress te is hasonló felületeket (deszkát, kályhacsempét, reszelőt stb.), és átmásolt mintázatát próbáld felhasználni a rajzodon.

Válaszul a januári felhívásra csak úgy özönlöttek a hóemberek a postaládámba. Szerencsére nem olvadtak el, mert nem hó, hanem vatta, gríz, selyem, papírcsipke, só-oldat, fröcskölt-fújt festék, kókuszreszelék – és még ki tudja, mi minden – volt az alapanyaguk. **Díjazottak:** az aradi A. Vlaicu Iskola IV. M osztálya (Hajdú Tímea rajza – 1), a magyarhermányi III. (Pető Erika – 2) és a margittai IV. F osztály (Jakab Kincső – 3).

Havonta
3díjat

1

2

3

Irkafrka

Korán reggel indultam,
Mindenhova bejártam.
Én csak piros tojást kérek,
Ha nem kapok, akkor kéket.
Ha nem adnak se pirosat, se kéket,
Úgyis meglocsolom e népet,
Kellemes Húsvétot kívánok néktek.
Mózes Ervin Kálmán,
Székelyszenterzsébet

Sándor Andrea,
Négyfalu

Bokrétával mennek a lányhoz,
Mint a lepke a virághoz.
A lányok boldogok lesznek,
A fiúk meg örvendeznek.
Tar Andor Ede és Császár Ákos,
Gyulakuta

Hol kitérek, hol betérek,
mindenütt egy tojást kérek.
Ha nem adnak, visszatérek,
nagymamától kettőt kérek.
Tornai Barna, Ivó

Botár Dóra, Torda

Bákai Tamás,
Szilágysomlyó

Györgyilés Tímea,
Kökös

A legények locsolkodnak,
báránysültet kóstolgatnak.
Tojást adnak a kislányok,
kölnivizet szórnak rájuk.
Feltámadást ünnepelünk,
és templomban imádkozunk.
Tavaszi ünnepe a Húsvét,
betölti az ember szívét.

Dankó Blanka Adél, Nagybánya

Húsvét van ma minálunk,
piros tojást várunk.
Házról házra járunk,
vízzel locsolkodunk,
viruljanak a lányok.

Tamás Csongor, Csíkbánkfalva

Húsvét van, Húsvét van megint valahára,
A királyfalvi lányoknak vizes a ruhája.
Ne féltse az anyja, nem lesz semmi baja,
Csak egy kicsit lucskos lesz a haja.

Szabó Zsolt, Magyar királyfalva

Boldog ünnepeket kívánok e háznak,
E csendes hajlék minden lakójának,
Kik egyben éltek, csendben, békességben,
Köszöntlek titeket Jézus nevében.
E tövises úton úgy félreeveztem.
Hogy a legfőbb dolgot majd elfelejtettem.
Úgy hallottam, van itt egy szép kislányka,
Hogyha megengednék, vizet öntök rája.
Társaságom díja piros tojás lészen,
Hogyha egyet adnak, megköszönöm szépen.

Deák Gellért-Gedeon, Kovászna

Csizmár Bernadett,
Mezőfény

A szászrégeni A. Maier Gimnázium tavalyi IV. B osztálya írta:

KészüljeteK, emberek,
A Húsvét már közeleK!
Korán reggel felkelünk,
S a templomba elmegyünk.

Imát hallgatunk,
S aztán hazaballagunk.
A lányok tojást festenek,
S a fiúk lányokat öntöznek.

Készülődik a nyuszi,
Tojást kell szerezni,
Meg akarja festeni,
Szép színekbe mártani.

Szilaghi-Székely Zsuzsa,
Magyarlapád

Csörgedezik a patak,
A méhecskék zümmögnek,
Szép a tavasz, gyerekek!

Csorba Szilvia,
Gyergyószentmiklós

Zöldül a fű, zöldülnek a fák,
Virágba borul lassan a világ.
Tavaszodik, rügyeznek az ágak,
Örülj hát te is minden virágnak.

Csillag Alex,
Gyergyószentmiklós

Boncsina Alíz, Dés

Mindig fut,
sosem áll,
hátrafele nem
néz már.
Lassacsckán
csordogál,
a Dunáig meg
nem áll.

Dombai Júlia,
Brassó

Păcurar Andreea,
Szászrégen

Fütyül a rigó,
Nyílik a bimbó,
Játszik kint a szellő,
S zöldell a mező.

Spir Petra,
Zimándújfalu

Tavaszi napsugár
megjelent az égen.
Kökörcsin, hóvirág
kibújtak a réten.

Hermann Henrietta,
Nagybánya

Simonfi Renáta Dalma,
Hármasfalu

A sepsiszentgyörgyi Váradi József Iskola tavalyi IV. E osztályának versei:

Az állatok keljenek fel,
a téli álmot felejtsek el.
Táborozzunk, kiránduljunk,
s sokat, sokat játszadozzunk.

Szöcs Andrea

Kibújik az ibolya,
S megszületik Ibolya.
A fák megtelnek rügyekkel,
S a mező zöld füvekkel.

Csutka Balázs

Véget ér a hosszú tél,
simogat az enyhe szél,
melegebben süt a nap,
újra szalad a patak.

Ambrus Abigél

Hóvirág és ibolya
van a kertemben,
madár a fészekben,
golya a kéményen.

Maksai Johanna

E lapszám támogatói:

nka
Nemzeti Kulturális Alap

Címlap: Portik Márk, Szászrégen és Rostás Dóra, Zabola

NAPSUGÁR, gyermekirodalmi lap. Kiadja a NAPSUGÁR Kft.

Főszerkesztő: ZSIGMOND EMESE. Képszerkesztő: MÜLLER KATI. Lapterv: Könczey Elemér.
Műszaki szerkesztő: Várdai Éva. Honlapszerkesztő: Komáromy László.

Megrendelhető a szerkesztőség címén: 400462 Cluj, Bld. C. Brâncuși nr. 202. ap. 101.;

E-mail: naps.sziv@napsugar.ro; www.napsugar.ro. Telefon/fax: 0264/418001.

A lapok árát a következő bankszámlára várjuk: Cont IBAN RO45RNCB0106026602080001

B.C.R., SUC. JUD. CLUJ S.C. NAPSUGÁR – EDITURA SRL. CUI: 210622

Készült a kolozsvári TipoOffset Kft. Nyomdájában.

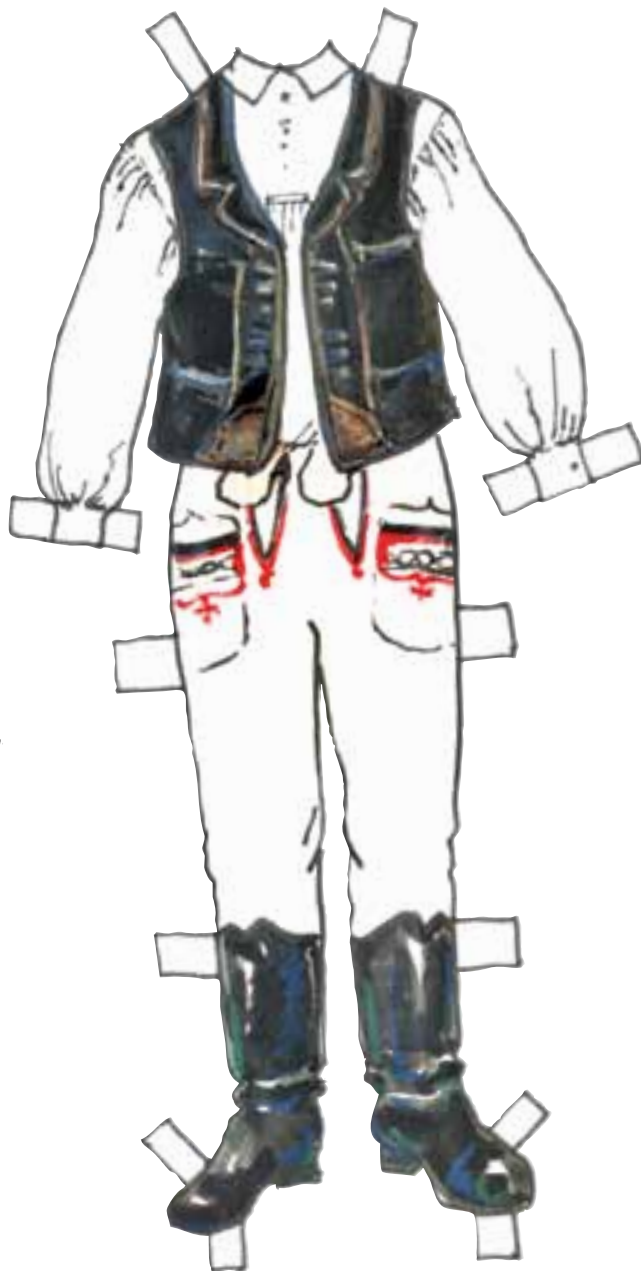
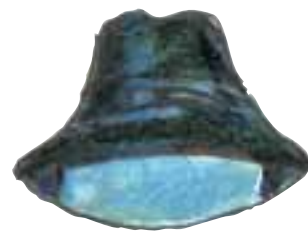
ISSN 1221-7751

Ára 2,5 lej

ERDÉLYI NÉPVISELETEK

CSÍKSZENTDOMOKOSI LEÁNY, LEGÉNY

*Bőrös lájbi s harisnya,
sirül a labodás szoknya – jellemezte tömören
viseletüket Kurkó István tanító bácsi.*

Vágjátok ki az utolsó bélyeget, ragasszátok nevetek mellé a gyűjtőlapra, és az osztály névsorával együtt küldjétek be szerkesztőségünkbe. Ajándékokat évváróig megkapjátok.

Csíkszentdomokos

